

af en lignende Karakter, og som man næppe gennem en lang Arrække kan slippe for at tage fat paa. Derfor forekommer det mig, at dette Forsøg, om man vil kalde det saa, helst bør gjøres under Forhold, hvor Staten træder saa kraftig til, forholdsvis meget kraftig, som det sker her. Det er jo nemlig en overordentlig stor Del af Anlægssummen — det er jo ogsaa eiendommeligt for dette Anlæg — som den høitærede Indenrigsminister foreslaar tilskud af Statskassen, og det er jo klart — det skal jeg ikke fordybe mig i, for det veed jo Alle — at der er ingen andre Steber, hvorfra det kan tages. Jeg vil dog gjerne gjøre opmærksom paa, at jeg tror, der er regnet noget rundeligt. Jeg kjender ganske vist ikke Dverflaget, men jeg skulde tage meget feil, om det ikke skulde kunne reduceres ikke saa lidt. Det vil jo i alt Fald ikke være uden Betydning, forsaavidt der ikke allerede nu skulde være tilveiebragt hele det Beløb, der skal til. Jeg veed nu ikke, hvorledes denne Sag skal ordnes, men jeg skjønner ikke rettere, end at Baneanlæg efter de Oplysninger, vi have i Motiverne — Andet kjender jeg ikke — dog maa kunne udføres for ca. 120,000 Kr. pr. Mil foruden Grunderhvervelser, og Grunderhvervelserne koste vist ikke ret meget. Jeg tror derfor ikke, det er ganske utænkeligt, at Summen kunde ned sættes med Noget som 100,000 Kr., selv naar Banen bygges efter de i Motiverne angivne Regler.

Med Hensyn til den Trafikmængde, som en saadan lille Bane kan besørge, vilde jeg gjerne tillade mig, at anføre en Udtalelse, som jeg for nogle Aar siden har taget ud af en fransk Jernbanestatistik. Efter en noget høistemt Lovprisning af disse Smaabaner, nemlig Baner af endnu mindre Art end den her foreslaaede, Baner med kun 2 Fods Sporvidde, kommer der Exempler paa, hvad dette System kan præstere i Retning af Trafikmængde. Der siges da, at en saadan lille Bane med 2 Fods Sporvidde af 22 Kilometers Længde i 1877 har optjort en Bruttoindtægt af 682,000 Fr., hvilket omtrent svarer til noget Saadant som en Indtægt af 233,000 Fr. pr. danske Mil. Naar en Bane med 2 Fods Sporvidde er i Stand til at præstere en Trafik som denne, saa er der ikke Spor af Grund til at nære Strupler ved at bygge en Bane af 1 Meters Sporvidde fra Frederikshavn til Stagen. Trafikken der vil næppe nogensinde blive større, end hvad Banen kan overkomme. Jeg kan i Et og Alt slutte mig til det foreliggende Forslag, og vil anbefale at følge det. Navnlig skal jeg tillade mig at forraade at komme ind paa dybsindige Overvejelser over,

hvad der er hensigtsmæssigst: smalsporede eller bredsporede Baner. Det kan man gjøre under andre Forhold, her tror jeg, det tillader jeg mig i alt Fald at formene, at det absolut er det Rigtige at følge det i Lovforslaget givne System.

Zauber: Jeg ønsker kun at udtale min Glæde over, at Landstinget saa venlig har sendt os nærværende Lovforslag, og jeg vil haabe, at Landstinget vilde udstrække sin Venlighed ogsaa til andre Jernbaneforslag, det har liggende, og ogsaa vilde sende os disse i en saadan Skikkelse, at der kan være nogen Udset til, at de kunne gennemføres. Jeg skal ikke gaa videre ind paa de Ytringer, der ere faldne angaaende nærværende Lovforslag. Jeg er i det Hele taget stemt for denne Bane, om end ikke ganske af de samme Grunde som det ærede Medlem, der sidder lige overfor mig (Berg), som jo synes at være stemt for den, fordi den kun kan føre Jern, medens jeg snarere vil sige, at jeg er stemt for den, uagtet den kun kan føre Jern og ikke Mennesker. Men derimod er jeg ikke enig med det ærede Medlem og andre ærede Medlemmer i, at dette Anlæg er den Bane, vi først og fremmest trænge til i Danmark, og derfor vil jeg haabe, at ikke blot denne Bane, men ogsaa andre Baner maa blive gennemførte i denne Samling paa en Maade, som vi kunne være tjente med.

Ueth: Da Tiden er saa langt fremrykket, skal jeg indskrænke mig til et Par ganske korte Bemærkninger. Det var navnlig overfor det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 2den Valgkreds (Hage), at jeg ønskede at sige et Par Ord. Det ærede Medlem betragter det som en Jørelsespolitik, som en ren Jørelsespag, at man ønsker og stemmer for denne Bane. Deri tager det ærede Medlem virkelig særdeles feil, og det var heller ikke paa den Maade, at jeg i mine tidligere Udtalelser begrundede min Afstemning i denne Sag. Jeg har tværtimod gjort opmærksom paa, at her er et Punkt, hvor der kan staves en Leilighed til Fortjeneste, som nu ikke er til Stede. Og hvor der er Leilighed til Fortjeneste, samles ogsaa Folk for at nyde denne Fortjeneste. Vi hørte nu af det ærede Medlem fra Vestervig (N. Andersen), at Stagen langt fra er den mindste By, at der, dersom jeg forstod ham ret, var nogle og tyve Flækker og Byer, der være mindre end Stagen. Stagen staar saaledes for mig, at dersom Stagen faar en Bane, saa kan Stagen, ligesom vi have set med andre Punkter,